

Nógvar persónsbroytingar eru farnar fram í Føroyum, sigur Martin Paldam. - Og nú hava tit eisini ein nýggjal løgmann, sum má fara til Danmarkar við hattinum í hondini, enná eina kvinnu, leggur hann afturat - ógvuliga sympatiskt.

mia krónur. Tær gerast helst 2 - 3 mia fleiri næstu fimm árin, til fiskurin kemur aftur. Síðan verður Danmark kreditorur Føroya.

Paldam leggur afturat, at hann trýr heldur, at ymsir danskir og útlendskir bankar hava hugsað nøkulunda tað sama, tá teir lántu til Føroyar, sum tá teir lántu fira-fimm milliardir til Hafnia-fyrirkúna. Teir hugsaðu, at her var okkurt, sum tyktist at ganga ógvuliga væl. Og so hugsaðu teir, at tey í ávaraðu, vóru afturhaldakreftirnar - sum mæla imóti øllum framstígum.

Danir ikki prioriterað Føroyar høgt

Paldam sigur, at danska stjórnin eisini so hvørt hevur fingið at vita, hvussu víðurskiftini hava verið í Føroyum.

- Hóast eg ikki veit, hvat føroysku politikararnir hava hugsað, haldi eg, at eg veit hvat teir dansku politikararnir hava hugsað. Teir hava ikki hugsað um Føroyar.

Lýsingin kann greinast sundur í tríggjar partar:

(1) Føroyar hava havt ein ógvuliga lítlan prioritet millum danskar politikarar. Teir hava fult út góðtíkið hugsanina um ikki at blanda seg. Føroyar hava ein serliga truplan og fløktan politiskan bygna, sum fái utlendingar skilja. Eisini eru máltrupulleikar. - Og her eiga vit at hava í huga, heldur Paldam - at Máltrupulleikar av góðum grundum altíð eru *asymmetriskir*. Skilt á tann hátt, at tað lítil málið lærir tað stóra. Danskarar læra enskt. Føroyingar og Grønlandarar læra danskt. Tað øvugta hendir sjáldan. Hetta merkir, at tað lítil fólkíð veit nóg meira um tað stóra. Dansk bløð hava skrivað lítið um Føroyar til fyrri kortum. Stórt sæð alt, ið skrivað varð, var positivt. Nú verður hinvegin bert skrivað negativt.

(2) Øll vita, at Føroyar er eitt politiskt hvepsareidur. Nóg minnst eitt sindur um læknastriðið í Klaksvík. Eingin minnst smáluturnar í upprunaligu sakini. Men tað, ið fólk minnst, er at eitt lítið mál var fatað sum dansk upplæggning í innanhýsis føroysk víðurskifti. Tí gjørdist hetta eitt rættuligt rok-mál.

(3) Tað er formelt-løgfæð-

isligt og reelt-politiskt ógvuliga trupult at leggja seg út í føroysk víðurskifti fyri dansku stjórnina og danska fólkatingið.

Ramaskriggið um danir lögdu uppi

Tí hava danskir politikarar uttan iva hugsað ógvuliga lítið um Føroyar, heldur Martin Paldam. - Hava teir høyrð ávaringarnar, so hava teir bert hugsað sum so, »at nú eru tey við at ruinerast seg har uppi...« - Vit danir hava ikki verið nóg góðir sjálvir, heldur Paldam. - Vit megnaður kortini at stöðga, beint áðrenn Danmark varð komið út á eggina. - Føroyingar vildu ikki - vit hava ávarað - latið tey um tað, heldur Paldam, at danskir politikarar hava hugsað. - Haraftur at kemur, at teir í veruleikanum einki kundu gera. Um teir høvdu lagt uppi, hevði verið ramaskriggið úr Føroyum. Síðan kunnu teir hava hugsað, at kreppan kemur ikki fyrr enn eftir næsta val, og so er ikki neyðugt at gera nakad.

milliardir, so kundi tað verið ein loysn, at latið Føroyum ein størri part sum forskot, heldur hann.

- Vit kundu latið Føroyum helvtina - 6 - 8 milliardir sum eina eingangs-upphædd. Síðan kundu vit lækka árligu veltungina 50% í framtíðini.

Var hetta gjørt, sluppu Føroyar undan skuldarneyðini og høvdu verið meiri búskaparliga sjálvbjargnar í framtíðini. Danmark hevði sloppið undan at latið nakad, teir ikki vildu. Og Føroyar kundu sjálvar havt avgerðarrættin í skatta- og sosiallógávu-ni.

Størri skuld um fleiri flyta

Tað lagnasta við ein almennari skuld er, at tann einstaki kann gera seg leysan av henni, við at flyta. Føroyingar kunnu uttan víðari fara til Danmarkar, og teir flestu tosa sera væl danskt. Fleiri eru longu farin - og hugsa vit okkum, at helvín fer, so verður skuldin hjá teimum, sum eftir eru, duplult so stór. Ein partur av teimum, ið rýmdu, høvdu neyvan fingið arbeiði í Danmark, so á tann hátt hevði tað eisini kostað donum pengar. Tað kann tykast bizart, men soleiðis er stöðan - jú fleiri, ið flyta, tyngri verður byrðan hjá teimum, ið eftir verða, og størri verða samlaðau útreiðslurnar hjá dansku skattgjaldaranum.

Danmark má lata Føroyum 8 mia krónur

Vit spyrja Martin Paldam, um hann hevur nakra loysn, sum hann kann vísa á:

- Tað er sjálvsagt trupult, men tað er av týðningi, at vit finna eina loysn, sum varðveitur góðu víðurskiftini millum Danmark og Føroyar. - Tá vit hava í huga, at Danmark letur Føroyum eina milliard um árið í stuðli, og at tað kapitaliseraða virði av hesum er einar 12 - 14

milliardir, so kundi tað verið ein loysn, at latið Føroyum ein størri part sum forskot, heldur hann.

- Vit kundu latið Føroyum helvtina - 6 - 8 milliardir sum eina eingangs-upphædd. Síðan kundu vit lækka árligu veltungina 50% í framtíðini.

Var hetta gjørt, sluppu Føroyar undan skuldarneyðini og høvdu verið meiri búskaparliga sjálvbjargnar í framtíðini. Danmark hevði sloppið undan at latið nakad, teir ikki vildu. Og Føroyar kundu sjálvar havt avgerðarrættin í skatta- og sosiallógávu-ni.

Hann sigur víðari, at tað kann tykast, sum um tað er okkurt tilíkt, sum fer fram. - Stjórnin hevur jú longu hálv-lænt tykkum pengar, sigur hann. - Vit kunnu rokna við, at skuldin í framtíðini verður eftirgvin, so hvørt sum danir halda, at føroyskir politikarar »skikka sær nóg væl«. - Men hetta fer at krevja broytingar. - Broytingar, sum skera djúpt, broyta samfelagsstovnar, broyta kommunubygnaðin, so tit hava 5 kommunur heldur enn 50.

Tit mugu sleppa av við leinkjuna

- Eisini mugu tit fáa onkran úttanveltaðan at áseta TAC'íð - árligu veiðina pr fiskaslag. Politikarar skulu ikki áseta TAC! heldur Martin Paldam.

- Verður ikki okkurt tilíkt gjørt, verður tað ein sera hørð tíð fyrri føroyingar. Føroyskir politikarar noyðast í heilum at fara til Danmarkar at biða um pengar. Føroyingar fara at hata tað, og vilja finna fram teorin um, at tað eru danir, ið hava skuldina.

- Í øllum førum mugu

tit gera tykkum greitt, at danir ikki sleppa undan at blanda seg í figgarlógina.

Men kreppan er ikki av kortini, sigur Paldam. - Enn vantar fiskur. Tí verður trupult at fáa figgarlógina at halda. Sambandið við Danmark verður tað sama og føroyingar fara framvegis at nýta dansku útbúgvingarstovnar. Øll smá lond hava brúk fyri einum størri landi at samstarva við.

Vit hava so framvegis blokkín - um enn í skerðan lut, og um danir halda tað verða neyðugt, kunnu teir veita kreppuhjálp. Tað týðningarmesta verður, at ein tung leinkja verður loyst av føroyingunum.

Rætt at bjarga bankanum

Vit hava eisini spurt Martin Paldam, um hann helt tað vera rætt at bjarga Sjóvinnubankanum.

- Lat meg beinanvegin siga, at eg ikki havi roknað upp á hatta. Men eg fari at halda, at tað var rætt. Eitt er púra vist, at um bankarnir stongdu, so legðist alt vinnulívið stilt og tað hevði verið ein størri katastrofa.

Og hann heldur fram: - Eg havi onkran nevnt, at um bankarnir fóru, so høvdu føroyingar fingið nógvar pengar - 2 mia krónur - gjøgnum dansku bankatryggingarskipanina. - Hatta er eitt sera »óbe-

hagligt« argument, sigur hann og leggur aftur at, at hatta hevði skatt víðurskiftini knullum danir og føroyingar sera nóg - hatta er ógvuliga ómoralskt.

eli

Pf. MCM-SERVICE

Hoyvíksvegur 63

Tlf. 16018

(Verkstaðið hjá Ivan Johansen)

Tænastuumboð fyrri

MITSUBISHI - CITROËN - MERCEDES BENZ

Bilwerkstaðurin við teimum

MONGU MØGULEIKUNUM

so sum: **ALLAR UMWÆLINGAR AV PERSÓNSVOGNUM - LASTVOGNUM - BUSSUM - SKAÐUM/** stórum sum smáum - **AUT. GEARKASSUM** - o.m.ø. - umframt **PAVA RUSTVIÐGERÐ**

OPIÐ ER: ALLAR gerandisdagar frá kl. 8-17 - eisini í døgurðatímanum